

עניינים תוכן

מבוא	1
פרק ראשון: יהדות אלג'יריה ערב הקולוניאליזם הצרפתי (1830-1870)	4
יהדות אלג'יריה עד להשתלטות הצרפתית על המדינה	4
השפעת כיבוש אלג'יריה על ידי צרפת 1830 - 1870	7
הפרק השני השפעות הקולוניאליזם בתחום הכלכלי בשנים : 1870-1930	12
הפרק השלישי עוסק בהשפעות הקולוניאליזם בתחום המשפטי בשנים : 1870-1930	12
הפרק הרביעי, דיון ומסקנות על הקשר בין הקולוניאליזם להשפעות הכלכליות ומשפטיות	12
דיון וסיכום	12
ביבליוגרפיה	13

מבוא

השפעות הקולוניאליזם הצרפתי על יהדות אלג'יריה (1830-1940)

רקע כללי:

אלג'יריה היא מדינה במגרב אשר הייתה תחת שלטון עות'מאני מראשית המאה ה-16 ועד ל-1830. לשלטון העות'מאני היה הסכם עם היהודים "ברית עומאר", ברית שמצד אחד אפשרה ליהודים חופש דת ופולחן ומצד שני הגבילה אותם כגון הגבלת מגורים (גרו רק באיזור המלאח), הגבלת פרנסה (נאלצו לעסוק רק בתפקידים כגון: חייט, סנדלר, תכשיטאי ובנוסף במתן הלוואות) מגבלות לבוש ואף נתבקשו לשלם מיסים גבוהים מאוד. בעקבות פרשת בקרי (1830) נכבשה אלג'יריה כיבוש קולוניאליסטי ע"י צרפת, שנחשב לאחד הכיבושים הקשים בהיסטוריה האנושית, כיבוש שקרה במקרה ולא במתכוון, בעקבות תקרית דיפלומטית בין הדיי העות'מאני לבין השגריר הצרפתי באלג'יריה.

לאור הכיבוש מדינת אלג'יריה, מסופחת אלג'יריה לצרפת. הכיבוש של אלג'יריה אפשר ליהודי צרפת לדעת שקיימת קהילה של יהודים באלג'יריה, מה שגרם להם לשלוח 2 עו"ד לחקור את הקהילה מה שהוביל לכתיבת "דו"ח אלטראס" (1845), בעקבות הדוח ניתן ליהודי אלג'יריה צו כרמייה (1870), שבעקבותיו השתנו חייהם היומיומיים לחיוב הן מהבחינה הפוליטית כלכלית ואף משפטית. כן אבל איפה המקורות?

עבודה זו תבקש לבחון את השפעות הקולוניאליזם הצרפתי באלג'יריה על יהודי צרפת. בדיקה זו תעשה על ידי ההשפעות הכלכליות והמשפטיות של השלטון הצרפתי על הקהילה היהודית באלג'יריה. מסגרת העבודה תתמקד בשנים 1830-1940. שאלת המחקר של העבודה תהיה:

מהן ההשפעות הכלכליות והמשפטיות של הקולוניאליזם הצרפתי באלג'יריה על יהודי אלג'יריה (-1830 1940)?

מטרות המחקר:

לעבודה הסמינריונית שלי קיימות 3 מטרות מרכזיות:

1. להתמקד בהשפעות שחוקרים (ריטר, 2015; סעדון, 2001; Campbell and others, 2012) אחרים טרם חקרו על היבטים משפטיים וכלכליים. היבטים אלו קיבלו פחות עיסוק במחקר ולכן עבודה זו תבקש להגדיל ולמקד את העיסוק בהיבטים משפטיים וכלכליים.
2. להסתכל בזווית אחרת על חיי היום יום בנושא ההשפעות הכלכליות והמשפטיות. תמונת המבט תהיה אישית יותר ותעסוק באורח החיים של היהודים כפי שהם באו לידי ביטוי בחיים שלאחר הכיבוש הצרפתי של השנים 1830-1940. (סעדון 2001)

3. לחקור האם מצב היהודים השתפר בעקבות הכיבוש או שהביא למתחים או בעיות חדשות שלא היו בעבר. האם למעשה היהודים שינו את מצבם המשפטי שהיה מוגבל והאם הדבר בא לידי ביטוי באורח החיים הכלכלי של יהודי אלג'יריה בתקופה שבין 1830-1940. (Campbell and others. 2012)

שיטת המחקר :

שיטת המחקר שלי מבוססת :

1. עיונית אשר תתבסס על מחקרים שערכו חוקרים. היא תהיה מבוססת על מאמרים ומקורות ראשונים (סעדון 2001), צו כרמייה (1870), דוח אלטראס (1845) ומקורות של ספרות המחקר (ריטר, 2015), (Roberts and others, 2011), (Campbell and others. 2012), (לסקר, 1956) (הירשברג, תשכ"ה) (וינשטיין, תשל"ה) (Schroeter 2013) אשר עסקו בהיבטים שונים הקשורים לשאלת המחקר שלי.

תרומות המחקר :

התרומה העיקרית של מחקר זה היא להאיר את הנושא המשפטי והכלכלי של השפעת הכיבוש הצרפתי על יהודי אלג'יריה. רוב החוקרים (סעדון 2001, ריטר 2015, לסקר 1956) וכמו כן גם, (כהן, 1998, בר אשר, 1986, הירשברג תשכ"ה) חקרו את נושא ההשפעות הכלכליות והמשפטיות אצל יהודי אלג'יריה בזווית כללית, מה קרה להם במקרו, ואילו אני מבקש לבחון אחרת, מה קרה ליהודים בחיי היום יום שלהם לאור ההשפעות ש"נכפו עליהם" במיקרו.

אני סטודנט בתחום מחקר היסטורי ומסתכל על היסטורית יהודי אלג'יריה אחרת, השנה הנה שנת 2022, לעומת המחקר נעשה ע"י החוקרים המון שנים אחורה, כבנקאי שמתעסק בתחום הכלכלי והמשפטי בחיי היום יום שלי, אבקש לבחון זוויות נוספות שלא נחקרו (הירשברג תשכ"ה).

גבולות המחקר :

לעבודה זו יש מס' גבולות :

1. גבולות גיאוגרפיים, אנו עוסקים באלג'יריה בלבד והיא מייצגת של אוכלוסייה יהודית בצפון אפריקה.

גבול הזמן שלי עוסק בשנים 1830-1940, החל מהכיבוש הקולוניאליסטי של יהודי אלג'יריה ע"י צרפת ועד 1940 כאשר חל שינוי במעמדם של יהודי אלג'יריה לאור